

**НАУКОВО-ДОСЛІДНИЙ ІНСТИТУТ ПРАВОТВОРЧОСТІ ТА
НАУКОВО-ПРАВОВИХ ЕКСПЕРТИЗ
НАЦІОНАЛЬНОЇ АКАДЕМІЇ ПРАВОВИХ НАУК УКРАЇНИ**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення Вченої ради Науково-
Дослідного інституту правотворчості та
науково-правових експертиз Національної
академії правових наук України
від 28 вересня 2023 р., протокол № 10

**СИЛАБУС
навчальної дисципліни**

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ДОГОВІРНОГО ПРАВА (ВК.7)
ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

Викладач	Великанова Марина Миколаївна, в.о. ученого секретаря Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз НАПрН України, доктор юридичних наук, доцент
Контактні дані	+38 044 253 34 19 (роб.), velikanova2008@gmail.com
Наукові профілі викладача	ORCID: https://orcid.org/0000-0003-1845-6500 Google Scholar: https://scholar.google.com.ua/citations?view_op=list_works&hl=ru&user=zmpqQ4AAAAJ Scopus Author ID: 57222123118
Назва освітньо-наукової програми	081 Право
Рівень вищої освіти	Третій (освітньо-науковий) рівень (Національна рамка кваліфікацій – 8 рівень; третій (докторський) цикл вищої освіти Рамки кваліфікацій Європейського простору вищої освіти)
Галузь знань	08 Право
Спеціальність	081 Право
Статус дисципліни	Вибіркова компонента освітньо-наукової програми, вивчається в 4 семестрі II курсу навчання
Мова викладання	Українська

Обсяг дисципліни в кредитах ECTS/годинах	5 кредитів ЄКТС (загальний обсяг - 150 год.)
	- аудиторна робота: 46 год. для денної форми навчання або 20 год. для заочної форми навчання, з них:
	лекції: 16 год. для денної форми навчання або 10 год. для заочної форми навчання
	семінарські заняття: 30 год. для денної форми навчання або 10 год. для заочної форми навчання
	- самостійна робота: 104 год. для денної форми навчання або 130 год. для заочної форми навчання
Консультації з навчальної дисципліни	Аудиторні консультації: аудиторія-бібліотека згідно з графіком консультацій. Онлайн-консультації: через системи дистанційного навчання Zoom, Google Meet, тощо або електронною поштою викладача
Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у здобувачів третього рівня вищої освіти ступеня доктора філософії ґрунтовних наукових, теоретичних знань з договірного права, вироблення та удосконалення ними особливих умінь, практичних навичок, необхідних для здійснення ними наукової, науково-педагогічної та професійної діяльності в сфері права
Завдання вивчення навчальної дисципліни	Опанувати основні положення доктрини договірного права; засвоїти положення джерел, що регулюють приватні договірні відносини; набути вміння та навички тлумачення норм, що регулюють приватні договірні відносини, і правильно їх застосовувати в конкретній життєвій ситуації; вміти здійснювати критичний аналіз правових явищ у сфері договірних відносин; здобувати навички правової аргументації власної позиції; синтезувати нові та комплексні ідеї, підходи до правового регулювання договірних відносин з урахуванням євроінтеграційної складової усіх компонентів суспільства
Форми та види проведення навчальних занять	Форма навчання – денна або заочна (з використанням елементів дистанційного навчання). Види навчальних занять: лекції, семінарські, самостійна робота
Локація та необхідне обладнання	Аудиторія-бібліотека НДІ правотворчості та науково-правових експертиз НАПрН України. Мультимедійне обладнання (ноутбук, проектор), комп'ютерне забезпечення з виходом у мережу Інтернет. Передбачається робота з відкритими базами даних та реєстрами.
Самостійна робота	Підготовка до семінарських занять, поточного та підсумкового контролю, опрацювання рекомендованої літератури, вирішення кейсів
Індивідуальні завдання	Узагальнення юридичної практики за певною тематикою, підготовка тез доповідей на конференціях, круглих столах, підготовка рефератів, розробка проєктів нормативно-правових

	актів
Контроль	Поточний контроль: опитування на семінарських заняттях; вирішення кейсів; участь в дискусіях, веб-квестах, обговоренні доповідей, рефератів; підготовка рефератів та доповідей; тестування; виконання самостійних робіт. Підсумковий контроль: залік
Політика навчального курсу	Пропущені заняття відпрацьовуються усно (в онлайн режимі) за темою заняття згідно з графіком консультацій викладача; наукові роботи виконуються і оцінюються з дотриманням належної академічної доброчесності. За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до академічної відповідальності
Інтегральна компетентність, загальні компетентності, фахові компетентності	<p>ІК. Здатність продукувати нові ідеї, розв'язувати комплексні проблеми професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності у сфері права, застосовувати методологію наукової та педагогічної діяльності, проводити власне наукове дослідження, результати якого мають наукову новизну, теоретичне та практичне значення.</p> <p>ЗК01. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p> <p>ЗК02. Здатність розробляти наукові проекти та управляти ними.</p> <p>ЗК03. Здатність розв'язувати комплексні проблеми на основі системного наукового світогляду, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>ЗК04. Здатність усно і письмово презентувати результати власного наукового дослідження українською та іноземною мовами, глибоко розуміти іншомовні наукові та професійні тексти за напрямом досліджень.</p> <p>ЗК06. Здатність саморозвиватися і самовдосконалюватися впродовж життя, оцінювати рівень власної фахової компетентності та підвищувати професійну кваліфікацію й мобільність.</p> <p>СК01. Здатність планувати та виконувати оригінальні дослідження, досягати наукових результатів, які створюють нові знання у галузі права та дотичних до неї міждисциплінарних напрямках і можуть бути опубліковані у провідних наукових виданнях з права та суміжних галузей.</p> <p>СК02. Здатність застосовувати методи правового і міждисциплінарного дослідження, виявляти їх евристичні можливості та межі, використовувати релевантний дослідницький інструментарій.</p> <p>СК04. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру у сфері права та забезпечувати якість виконуваних досліджень; дотримання права інтелектуальної власності та стандартів академічної доброчесності.</p> <p>СК05. Здатність моделювати оптимальні варіанти вирішення</p>

складних правових проблем, прогнозувати можливі наслідки їх реалізації.

СК06. Здатність здійснювати експертну діяльність у сфері права.

СК08. Здатність тлумачити та застосовувати нормативно-правові акти та інші джерела права у сфері захисту прав та інтересів суб'єктів правовідносин, аналізувати та узагальнювати судову практику.

СК09. Здатність проводити компаративістські наукові дослідження, застосовувати норми міжнародного приватного права, аналізувати національну правову систему на предмет інтеграції та адаптації законодавства України до законодавства ЄС.

СК10. Здатність складати правові документи, в тому числі процесуальні, вміти формулювати та відстоювати правову позицію в конкретній справі.

ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ЗА ТЕМАМИ

Тема № 1. Загальні положення доктрини договірного права

Поняття цивільно-правового договору як основної складової договірного права. Зобов'язання з договору. Багатоаспектність поняття «договір». Юридичні ознаки договору. Принципи договірного права. Джерела договірного права

Тема № 2. Класифікація цивільно-правових договорів

Принципи класифікації цивільно-правових договорів. Класифікаційні утворення цивільно-правових договорів. Класифікації цивільно-правових договорів за дихотомним та типологічним підходами. Окремі групи договорів у цивільному праві

Тема № 3. Алеаторні (ризикові) договори

Поняття ризику. Теорії ризику. Класифікація ризиків у цивільному праві. Ризики в договірних правовідносинах та підходи до їх розподілу. Поняття та окремі види ризикових договорів

Тема № 4. Умови дійсності (чинності) договорів. Визнання договору недійсним та правові наслідки його недійсності

Умови дійсності (чинності) договорів. Проблеми волевиявлення, свободи волевиявлення, співвідношення між волею і волевиявленням. Значення помилки особи. Свобода змісту договору, обмеження такої свободи: не може бути договору, зміст якого суперечить закону, суспільним інтересам, суспільному порядку тощо. Моральний аспект договірних зобов'язань, добра совість. Визначення істотних умов договору, класифікація умов договору, визнання договору недійсним

Тема № 5. Укладення, зміна та розірвання цивільно-правових договорів

Стадія укладення договору. Пропозиція укласти договір (оферта). Прийняття пропозиції укласти договір (акцепт). Момент укладення договору. Місце укладення договору. Межі свободи договору, обмеження свободи в укладанні договору монополістами, державними підприємствами, публічність. Визнання договору неукладеним. Поняття зміни та розірвання цивільно-правових договорів. Порядок зміни та розірвання цивільно-правових договорів. Момент, з якого цивільно-правовий договір вважається зміненим або розірваним

Тема № 6. Виконання цивільно-правових договорів

Стадія виконання договору. Основні принципи виконання договірних зобов'язань. Належне виконання договору. Місце виконання договору. Стадія порушеного договірною права та його захисту. Правові наслідки невиконання або неналежного виконання договору. Види договірної відповідальності. Умови (підстави) договірної відповідальності

Тема № 7. Узагальнені категорії договірних зобов'язань

Попередній договір. Публічний договір. Договір приєднання. Договір на користь третьої особи. Тлумачення умов договору

Тема № 8. Договори спрямовані на передачу майна у власність

Договір купівлі-продажу. Правова характеристика договору купівлі-продажу. Предмет договору купівлі-продажу. Ціна як умова договору купівлі-продажу. Зміст договору купівлі-продажу. Форма договору купівлі-продажу. Види договору купівлі-продажу. Договір дарування. Правова характеристика договору дарування. Предмет договору дарування. Зміст, договору дарування. Форма договору дарування. Договір довічного утримання (догляду). Правова характеристика договору довічного утримання (догляду). Предмет договору довічного утримання (догляду). Зміст договору довічного утримання (догляду). Форма договору довічного утримання (догляду). Договір ренти. Правова характеристика договору ренти. Предмет договору ренти. Зміст договору ренти. Форма договору ренти

Тема № 9. Договори спрямовані на передачу в тимчасове користування об'єктами цивільних прав

Договір найму (оренди). Правова характеристика договору найму (оренди). Предмет договору найму (оренди). Зміст договору найму (оренди). Форма договору найму (оренди). Договір позички. Правова характеристика договору позички. Предмет договору позички. Зміст договору позички. Форма позички. Договір комерційної концесії. Правова характеристика договору комерційної концесії. Предмет договору комерційної концесії. Зміст договору комерційної концесії. Форма договору комерційної концесії. Договір факторингу. Правова характеристика договору факторингу. Предмет договору факторингу. Зміст договору факторингу. Форма договору факторингу

Тема № 10. Договори спрямовані на виконання робіт і надання послуг

Договір підряду. Правова характеристика договору підряду. Предмет договору підряду. Зміст договору підряду. Форма договору підряду. Види договору підряду. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Правова характеристика договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Предмет договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Зміст договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Форма договору на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт. Договір про надання послуг. Правова характеристика договору про надання послуг. Види договору про надання послуг. Договір перевезення. Види перевезень. Правова характеристика договору перевезення. Предмет договору перевезення. Зміст

перевезення. Форма договору перевезення. Договір зберігання. Правова характеристика договору зберігання. Предмет договору зберігання. Зміст договору зберігання. Форма договору зберігання. Договір страхування. Правова характеристика договору страхування. Предмет договору страхування. Зміст договору страхування. Форма договору страхування. Договір доручення. Правова характеристика договору доручення. Предмет договору доручення. Зміст договору доручення. Форма договору доручення. Договір комісії. Правова характеристика договору комісії. Предмет договору комісії. Зміст договору комісії. Форма договору комісії

<p>Програмні результати навчання</p>	<p>RH01. Мати передові концептуальні та методологічні знання у сфері права і на межі предметних галузей, а також дослідницькі навички, достатні для проведення наукових і прикладних досліджень, отримання нових знань та здійснення інновацій.</p> <p>RH03. Застосовувати у фаховій діяльності знання та розуміння системи права, історії світової та української правової думки, сучасної правової доктрини, а також основних напрямів та провідних тенденцій у розвитку права.</p> <p>RH10. Готувати правові висновки, пропозиції та рекомендації за результатами правового дослідження.</p> <p>RH11. Здійснювати доктринальне тлумачення норм національного, міжнародного та права Європейського Союзу, здійснювати порівняльний аналіз правових явищ та процесів у різних правових системах.</p> <p>RH14. Вміло тлумачити та ефективно застосовувати нормативно-правові акти та інші джерела права у сфері захисту прав та інтересів суб'єктів правовідносин, аналізувати та узагальнювати судову практику.</p> <p>RH15. Якісно проводити компаративістські наукові дослідження, застосовувати норми міжнародного приватного права, аналізувати національну правову систему на предмет інтеграції та адаптації законодавства України до законодавства ЄС.</p> <p>RH16. Демонструвати вміння складати правові документи, в тому числі процесуальні, вміти формулювати та відстоювати правову позицію у конкретній справі.</p>
---	---

КРИТЕРІЇ ТА ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Загальна кількість балів з навчальної дисципліни 100 балів ECTS = поточний контроль 50 балів (семінарські заняття, СРС) + підсумковий контроль 50 балів

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка ECTS	визначення	Залікова оцінка
90-100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	зараховано
74-81	C	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	зараховано

60-63	E	достатньо	незараховано
35-59	FX	незадовільно з правом повторного складання підсумкового контролю	
0-34	F	незадовільно без права повторного складання підсумкового контролю	

- *90-100 балів (відмінно)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував досконале знання основних понять і правових категорій; вміння вільно оперувати категоріальним апаратом; вміння давати аргументовані, чіткі і логічно побудовані відповіді на питання; вміння системно аналізувати джерела права, правозастосовну практику і викладати аргументовану позицію з певної правової проблеми або життєвої ситуації; здатність юридично грамотно і толерантно викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми;

- *82-89 балів (дуже добре)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував добре знання основних понять і правових категорій; вміння оперувати категоріальним апаратом; вміння давати чіткі і логічно побудовані відповіді на питання; вміння аналізувати джерела права, правозастосовну практику і викладати позицію з певної правової проблеми або життєвої ситуації; здатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми з використанням під час підготовки обмеженого обсягу рекомендованої літератури;

- *74-81 (добре)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував знання основних понять і правових категорій; вміння оперувати категоріальним апаратом з окремими неточностями; вміння давати відповіді без суттєвих помилок на питання; вміння аналізувати джерела права, правозастосовну практику з певної правової проблеми або життєвої ситуації; здатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми з використанням під час підготовки обмеженого обсягу рекомендованої літератури;

- *64-73 (задовільно)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував задовільне знання основних понять і правових категорій; оперування категоріальним апаратом з неточностями; недостатнє вміння давати відповіді на питання; недостатнє вміння аналізувати джерела права, правозастосовну практику з певної правової проблеми або життєвої ситуації; недостатню здатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми, обумовлену використанням під час підготовки незначного обсягу рекомендованої літератури;

- *59 і менше (незадовільно)* – виставляється здобувачеві вищої освіти, який продемонстрував незнання основних понять і правових категорій; нездатність оперування категоріальним апаратом; відсутність вміння давати відповіді на питання; нездатність аналізувати джерела права, правозастосовну практику з певної правової проблеми або життєвої ситуації; нездатність викладати науковий погляд з певного питання чи проблеми, обумовлену невикористанням під час підготовки рекомендованої літератури.

Критерії оцінювання знань здобувачів вищої освіти на семінарських

заняттях

Оцінка «**відмінно**» виставляється здобувачеві вищої освіти, який показав всебічні та глибокі знання передбаченого робочою програмою матеріалу, законодавства, судової (адміністративної, нотаріальної) практики, рекомендованої робочою програмою курсу, проявив творчі здібності в розумінні, викладенні та використанні програмного матеріалу.

Оцінка «**добре**» виставляється здобувачеві вищої освіти, який показав повне знання передбаченого робочою програмою матеріалу, засвоїв основну літературу, рекомендовану робочою програмою курсу, виявив стабільний характер знань і здібності до їх самостійного набуття та оновлення в процесі самостійної підготовки до занять.

Оцінка «**задовільно**» виставляється здобувачеві вищої освіти, який показав знання основного матеріалу в обсязі робочої програми курсу, необхідному для професійної діяльності в сфері права, знайомому з основною літературою, рекомендованою робочою програмою курсу, проте припустився неточностей у відповіді або показав поверхнєве знання матеріалу. Ця оцінка виставляється і у разі недостатньо аргументованого викладення матеріалу, недостатньо чітко і послідовно висловленої відповіді.

Оцінка «**незадовільно**» виставляється здобувачеві вищої освіти, який виявив істотні прогалини у знанні основного програмного матеріалу, що виражається у незнанні основних понять та положень навчального курсу, в невмінні пов'язати теоретичний матеріал з аналізом положень чинного законодавства, юридичної практики.

Орієнтовний перелік питань до заліку

1. Поняття цивільно-правового договору як основної складової договірної права. Зобов'язання з договору
2. Юридичні ознаки договору
3. Принципи договірної права
4. Принципи класифікації цивільно-правових договорів
5. Класифікаційні утворення цивільно-правових договорів
6. Класифікації цивільно-правових договорів за дихотомним та типологічним підходами
7. Поняття ризику. Теорії ризику
8. Ризики в договірних правовідносинах та підходи до їх розподілу
9. Поняття та окремі види ризикових договорів
10. Умови дійсності (чинності) договорів
11. Проблеми волевиявлення, свободи волевиявлення, співвідношення між волею і волевиявленням. Значення помилки особи
12. Визначення істотних умов договору, класифікація умов договору
13. Визнання договору недійсним
14. Стадія укладення договору. Пропозиція укласти договір (оферта)
15. Прийняття пропозиції укласти договір (акцепт)
16. Момент укладення договору. Місце укладення договору
17. Визнання договору неукладеним

18. Поняття зміни та розірвання цивільно-правових договорів
19. Основні принципи виконання договірних зобов'язань
20. Належне виконання договору
21. Стадія порушеного договірною права та його захисту
22. Правові наслідки невиконання або неналежного виконання договору
23. Види договірної відповідальності. Умови (підстави) договірної відповідальності
24. Попередній договір
25. Публічний договір
26. Договір приєднання
27. Договір на користь третьої особи
28. Договір купівлі-продажу
29. Договір дарування
30. Договір довічного утримання (догляду)
31. Договір ренти
32. Правова характеристика договору найму (оренди)
33. Договір позички
34. Зміст та форма договору позички
35. Правова характеристика договору комерційної концесії
36. Зміст та форма договору комерційної концесії
37. Договір факторингу
38. Договір підряду
39. Договір на виконання науково-дослідних або дослідно-конструкторських та технологічних робіт
40. Правова характеристика договору про надання послуг
41. Договір перевезення. Види перевезень
42. Договір зберігання
43. Правова характеристика договору страхування
44. Договір доручення
45. Договір комісії

Рекомендована література (основна, додаткова), інформаційні ресурси в мережі Інтернеті

Основна

1. Конституція України від 28 червня 1996 р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>.
2. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 р. № 435-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
3. Цивільний процесуальний кодекс України від 18 березня 2004 р. № 1618-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text>.
4. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини : Закон України від 23 лютого 2006 р. № 3477-IV. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text>.
5. Про медіацію : Закон України від 16 листопада 2021 р. № 1875-IX. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>.

6. Про міжнародне приватне право : Закон України від 23 червня 2005 р. № 2709-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2709-15#Text>.

7. Про нотаріат: Закон України від 03 вересня 1993 р. № 3425-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3425-12#Text>.

8. Науково-практичний коментар Цивільного кодексу України: у 2 т. 6-те вид., перероб. і допов./ за заг. ред. О.В.Дзери (кер. авт. кол.), Н.С.Кузнецової, В.В.Луця. Київ: Юрінком Інтер, 2019.

9. Правова доктрина України : у 5 т. / Нац. акад. прав. наук України. Доктрина приватного права України. Т. 3. Харків: Право, 2013. 760 с.

10. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / редкол.: В.Я. Тацій (голова), О.В. Петришин, Ю.В. Баулін та ін. Цивільно-правові науки. Приватне право. Т. 3. 2008. 640 с.

11. Луць В.В., Великанова М.М. Договори в цивільному праві України. Навчальний посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: Юрінком Інтер, 2023. 308 с.

Додаткова

12. Актуальні проблеми цивільно-правового регулювання договірних відносин в Україні [Текст] : монографія / [А. Ю. Бабаскін та ін.] ; Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України. Київ : Інтерсервіс, 2020. 203 с.

13. Вавженчук, С. Я. Договірне право [Текст] : у двох томах. Т. 1 : Теорія цивільно-правового договору. Харків : Право, 2022. 632 с.

14. Великанова М. М. Ризики в цивільному праві: монографія. Київ: Алерта, 2019. 378 с.

15. Діковська І.А. Принципи правового регулювання міжнародних приватних договірних зобов'язань [Текст] : монографія. Київ : Юрінком Інтер, 2014. 462 с.

16. Договірне право України. Загальна частина [Текст] : навч. посібник / Н.С.Кузнецова [та ін.] ; ред. О. В. Дзера. К. : Юрінком Інтер, 2008. 891 с.

17. Договірне право України. Особлива частина [Текст] : навч. посіб. / Т.В.Боднар [та ін.] ; ред. О. В. Дзера. К. : Юрінком Інтер, 2009. 1200 с.

18. Договірні форми реалізації прав інтелектуальної власності на комерційні позначення [Текст] : [монографія] / Нац. акад. прав. наук України, НДІ інтелект. власності ; [Полкін Я. О. ; за наук. ред. Н. М. Мироненко]. Київ : Інтерсервіс, 2018. 229 с.

19. Лукасевич-Крутник І.С. Теоретичні засади правового регулювання договірних відносин з надання транспортних послуг у цивільному праві України [Текст] : монографія. Нац. акад. прав. наук України, НДІ приват. права і підприємництва ім. Ф. Г. Бурчака. Тернопіль : Паляниця В. А., 2019. 474 с.

20. Луць В.В., Великанова М.М. Типові форми договорів. Науково-практичний посібник. 2-ге вид., доп. і перероб. К.: Юрінком Інтер, 2023. 628 с.

21. Міловська Н.В. Договірні зобов'язання зі страхування у цивільному праві України: проблеми теорії та практики [Текст] : монографія. НДІ приват. права і підприємництва ім. В. Г. Бурчака Нац. акад. прав. наук України. Київ : НДІ приват. права і підприємництва ім. В.Ф.Бурчака НАПрН України, 2019. 487 с.

22. Оновлення договірного регулювання приватноправових відносин в Україні: монографія. Київ: НДІ приват. права і підприємництва ім. акад. Ф.Г.Бурчака НАПрН України, 2020. 488 с.

23. Правове регулювання договірних відносин [Текст] : навч. посіб. для студентів ден. та заоч. форм навчання з економіч. спец. Харків : НТУ "ХПІ", 2021. 404 с.

24. Погрібний С.О. Механізм та принципи регулювання договірних відносин у цивільному праві України [Текст] : монографія. Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ : Правова єдність : Алерта : КНТ : ЦУЛ, 2009. 299, [1] с.

25. Рекодифікація цивільного законодавства України: виклики часу: монографія. за заг. ред. Н.С.Кузнецової. 2-ге вид., доп. та перероб. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. 908 с.

26. Розробка механізму правового регулювання договірних відносин у підприємницькій діяльності [Текст] / за заг. ред. акад. АПрН України В.В.Луця ; Акад. прав. наук України, НДІ приват. права і підприємництва. К. : НДІ приват. права і підприємництва, 2009. 299 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

27. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://portal.rada.gov.ua/>

28. Офіційний сайт Судова влада України. URL: <https://court.gov.ua/>

29. Єдиний державний реєстр судових рішень. URL: <http://www.reyestr.court.gov.ua/>

30. Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/>

31. Офіційний сайт Науково-дослідного інституту правотворчості та науково-правових експертиз Національної академії правових наук України. URL: <https://ndi.academy/>